

פחד דוד

פרשת
צו

י"ד ניסן
תשפ"א

1069

שבת הגדול

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

6:39 | 6:27 | 6:34 | 6:19 **הדלקת נרות**

7:33 | 7:33 | 7:34 | 7:32 **מוצאי שבת**

8:12 | 8:10 | 8:10 | 8:12 **רבינו תם**

הילולא
דצדיקיא

ד - אברהם אבינו ע"ה

טו - יצחק אבינו ע"ה

טז - לוי בן יעקב אבינו ע"ה

יז - רבי מאיר אבוחצירא

יח - רבי אהרן הגדול מקרלין

יט - רבי יהושע פאלק

כ - רב האי גאון

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלו"ב רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ב רבי **חיים פינטו** זע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

סיפור יציאת מצרים משפיע אמונה לעולם כולו

והגיעו לאמונה איתנה. כדכתיב (שמות יד, לא) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו". דהיינו שכל העולם הושפע מהנס הזה. ועד כדי כך, שלא זו בלבד שיתרו בא להתגייר כדאיתא (זבחים קטז, א), אלא אפילו המצריים עצמם הושפעו ואמרו (שמות יד, כה) "אנוסה מפני בני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים". שכן לכאורה הדבר צריך ביאור, וכי עד עתה לא ידעו כי ה' נלחם להם במצרים, וכי הם שכחו שהם עצמם אמרו (שמות ה, טו) "אצבע א-להים היא". וכן פרעה עצמו אמר (שמות ט, כז) "ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים".

ואף כמו כן כמה פעמים המצרים פחדו מתוצאות של אותם מכות שקבלו במצרים, עד שאמרו למשה רבינו ע"ה שיתפלל בעדם. אם כן משמע שידעו שהקדוש ברוך הוא הוא הנלחם להם לבני ישראל במצרים, אם כן מדוע רק עכשיו אמרו את זה, האם משמע מכך שעד עכשיו הם לא האמינו.

אולם לפי האמור לעיל אתי שפיר ביותר, שכן הכל תלוי בבני ישראל. בני ישראל היו צריכים לדעת שכל המכות שהקדוש ברוך הוא הביא על המצרים, זה רק בגללם. שהרי הקדוש ברוך הוא כשלעצמו היה יכול לתת מכה אחת בלבד למצרים, ובכך היה הורג את כולם, אלא רק למען בני ישראל שידעו ויאמינו בהשי"ת את אשר התעלל במצרים. אבל כיון שבני ישראל התרגלו כבר לכל מה שראו, ואמונתם היתה יכולה לבוא להם רק מתוך הרגל, אם כן הם לא פעלו שהמצריים ישאבו כוחות של אמונה בבורא עולם כדבעי.

משום הכי תמיד המצרים היו באים לידי שכחה מכל הנעשה להם, והיו מסתפקים באמונתם, כי לא ידעו האם הקדוש ברוך הוא מתנקם בהם או שבשביל כבוד בני ישראל עושה כן. ובגלל אמונתם הרופפת של בני ישראל, הקשה הקדוש ברוך הוא את ליבם של המצרים בכדי להוסיף עוד מכה אחרת, כדי שיאמינו בו יותר. ולא עוד, אלא כדי שבני ישראל יתעוררו בעצמם באמונה תמימה בה'. והא ראייה, שרק חמישית מבני ישראל יצאו ממצרים (תנחומא בשלח א). כל זאת משום שאלו שמתו במכת חושך אמונתם היתה רופפת.

ואולם בזמן קריעת ים סוף, כשבני ישראל עמדו בניסיון הגדול של עמידה מול הים, ואף במסירות נפש נכנסו אל תוכו, הרי שהייתה להם אמונה גדולה ופעלו בכך שנס זה יעשה להם. אף שכבר היה מוכן להם קריעת הים מששת ימי בראשית, שהרי הקדוש ברוך הוא התנה תנאי עם הים כמובא בחז"ל (ילקוט"ש בשלח רמז רל"ו) 'ולתנו' אותיות 'לתנאו', שהתנה הקדוש ברוך הוא עם הים במעשה בראשית שיבקע לפני בני ישראל, מכל מקום הם הרי לא ידעו מזה.

יצא אפוא שמכוח אמונה איתנה זו בקב"ה שהוא יעשה להם נס זה, גרמו בכך התעוררות גדולה שאף המצרים שהיו עד עכשיו בספק, אמרו עכשיו בוודאות שהקדוש ברוך הוא הוא הנלחם להם במצרים. ולא כפי שחשבו עד עכשיו שהסתפקו באמונתם בהקב"ה.

הרמב"ם בספר המצוות שלו (מצוה קנ"ז) כותב: "שציוונו לספר ביציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן בתחילת הלילה כפל צחות לשון המספר, וכל מי שיוסיף במאמר ויאריך בדברים בהגדלת מה שעשה לנו ה' ומה שעשו לנו המצרים מעול וחמס ואיך לקח ה' את נקמתינו מהם ולהודות לו יתעלה על כל הטוב שגמלנו יהיה יותר טוב, כמו שאמרו וכל המאריך לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח".

וכבר הקשו על כך: הרי בכל יום אנו מזכירים בקריאת שמע פרשת יציאת מצרים, אם כן מה החילוק בין שאר לילות השנה שמזכירים יציאת מצרים בלילה, לבין ליל הסדר שאז יש מצוה בפני עצמה לספר ביציאת מצרים.

ובהסבר העניין נראה. הן ידוע עד כמה גרוע הוא ענין ההרגל. שכן, כשאדם מתרגל לעשות איזה מעשה, ואפילו שזה מעשה של מצוה, הרי שבסופו של דבר איננו מרגיש כלל חיות בקיום המצווה, אלא הדבר נעשה אצלו בבחינת מצוות אנשים מלומדה (ישעיה כט, יג), ואז הוא מאבד את כל החשק בקיום המצווה.

אם כן, כך הוא הדבר בענייננו. גם כאן אפשר לומר שהתורה באה להורות לנו נקודה חשובה בעבודת השי"ת. שהרי האדם מתרגל לעשות הרבה פעמים איזה ענין, או שצריך לזכור הרבה פעמים איזה ענין, והרי עלול הוא לבוא לידי הרגל בזכירת המעשה או עשיית המעשה. ברם התורה רוצה שהאדם יחיה את הדבר, כדי שעל ידי עשייתו וקיומו הוא ישאב את שפע הקדושה של אותו ענין אשר הוא עוסק בו. ולא זו בלבד, אלא שיעורר בכל העולם התעוררות על אותה הקדושה כדי שיהנו ממנה אחרים, או יתכן שאף יושפעו לעשות אותה אף מבלי שראו את הדבר שגורם להם התענוג הזה.

וחשבתי, שלכן ציווה הקב"ה את בני ישראל לקשור את השם לרגלי המיטה (מכילתא בא), כדי שלעולם יזכרו לכל הפחות פעם אחת בשנה את נס פסח, כדי שלא יבואו לידי הרגל בזה, בחינת מצוות אנשים מלומדה. והנה הרגל (של המיטה) אותיות הרגל, שלא לבוא להרגל. והבן.

מהאי טעמא, ליל פסח אינו דומה לשאר ימות השנה. שהרי בערב פסח יצאו בני ישראל ממצרים, ורק על ידי שהוא מדמה לעצמו כאילו הוא יצא ממצרים הוא פועל בעבודה זו אמונה לכל העולם, והוא מרים ומנשא את כל העולם מכל הניסים שעשה הקדוש ברוך הוא לבני ישראל במצרים עד היום הזה. ולא עוד, אלא הרי בפסח עצמו חייב אדם לראות ולהרגיש בעצמו כאילו הוא יצא ממצרים.

ואף גם מכוח ליל הסדר שואב האדם אמונה ביציאת מצרים לכל השנה, להזכיר בכל לילה את הנס יציאת מצרים, כי גדולה ההשפעה של ליל הסדר הקדוש להשפיע טובה לכל ימות השנה. לכן מצוה בפני עצמה היא לזכור את יציאת מצרים בליל הסדר, יותר משאר ימות השנה, כי מליל פסח שואבים את קדושת החג של יציאת מצרים לכל ימות השנה.

ואם נדקדק, נמצא כי האמונה של בני ישראל השפיעה על כל העולם כולו. כי הנה מכוח אמונת בני ישראל בבורא עולם שיעשה להם נס בקריעת ים סוף, אמרו חז"ל (סוטה יז ב), ששבטי יהודה ובנימין קצפו לתוך הים במסירות נפש,

במסילה נעלה

שבבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הצדקה רשומה על שמך הפרטי!

ישנם רבים מאחינו בני ישראל המתגוררים בצרפת וזקוקים לתמיכה כספית להוצאות חג הפסח. ועל מנת לסייע בידם עלה בדעתי לערוך מגבית חירום לטובת העניין בעיר ליאון.

באותו היום נערכו מספר שמחות בעיר, וחששתי שמא לא יגיעו אנשים רבים וכך כל טרחתי תהא לשווא. בתחילה עלתה בי המחשבה לבטל את הכינוס, אולם תיכף ומיד חזרתי בי והשלכתי יחי על ה' יתברך, באומרי כי אני אעשה כמיטב יכולתי, והקב"ה - הטוב בעיניו הוא יעשה. ובאמת, למרות שנכחו מספר מצומצם של אנשים פתחתי את דברי במעלת הצדקה, והסברתי את חשיבות מעלת הצדקה שלשמה נתכנסו כולם. במהלך דברי הבאתי מעשה מופלא על רבי שמשון וורטהיימר זצ"ל אשר נוסף על היותו תלמיד חכם מובהק וכן בעל נכסים - נודע בפקחותו הרבה, עד כי נתמנה לאיש סודו של הקיסר ליאופולד הראשון.

וכך היה תוכן המעשה: רבי שמשון זצ"ל היה מקורב ביותר לקיסר, והדבר עורר קנאה עזה בקרב רבים מן הציבור. ובפרט בסביבתו של הקיסר בלט הארכיבישוף (כומר חשוב בדרגתו ומקורב מאוד) אשר חיפש ותר תמיד להבאיש את ריחו של רבי שמשון בעיני הקיסר, בדרכים שונות ומשונות.

ביום מן הימים נפנה הארכיבישוף צר העין אל הקיסר באומרו "הלא ידוע לכבוד מעלת הקיסר כי היהודי שלך נמנה על אחד מעשירי הממלכה, והוא בעל נכסים הנאמדים בהון עתק. האם כבודו בדק פעם לעומקם של דברים - מניין לו ההון העצום הזה, הרי וודאי

במה מפטירין

הפטר השבוע:

"וערבה לה מנחת

יהודה" (מלאכי ג)

הקשר לפרשה:

בהפטרה מוזכר שה' ישלח לנו את אליהו הנביא לבשר על הגאולה, וזה מענין שבת הגדול שבו שלח ה' את משה לבשר על הגאולה מארץ מצרים.

מעלים הוא מעיניך דברים רבים, ומשתמש בקרבנות הרבה אל הקיסר בכדי להגדיל את עושרו והונו"...

בתחילה דחה הקיסר את הטענות הללו ומיאן להתייחס אליהן, אולם אט אט חלחלו הדברים לליבו והוא ביקש מרבי שמשון 'הצהרת הון' על כל נכסיו. רבי שמשון הבין מיד כי מישהו מבקש להפלילו ולהכפישו בעיני הקיסר, אולם לא סירב והודיע כי כבר למחרת יגיש הוא לעינו של הקיסר דין וחשבון מפורט.

ואכן למחרת בבוקר התייצב רבי שמשון והגיש לקיסר מחברת עבת כרס ובה רשומים בכתב ידו סכומים רבים בטורים ארוכים. הקיסר התמלא באושר והזמין את הארכיבישוף אליה, ובהצביעו על המחברת אמר "כיצד העזת להטיל דופי ביושרו של היהודי שלי... וכי ישנו אדם נוסף כה מסודר וישר שכמותו"?

עלעל הארכיבישוף במחברת והשמיע זעקת ניצחון; "אמרתי לקיסר כי היהודי הזה גנב. הרי אתה הענקת לו במתנה את הטירה בזלצבורג, והיא איננה מוזכרת במחברת זו. מי יודע מה עוד מסתיר היהודי הזה מעיני הקיסר"...

זימן הקיסר את רבי שמשון לפניו לביור העניין. נענה רבי שמשון על אתר והשיב "את הטירה בזלצבורג שאדוני הפקיד בידי - באפשרותו לטלה ממני בכל רגע נתון, כמו את שאר נכסי שהוא יכול להחרים בדקות ספורות - אם רצונו בכך. וכן בידו גם לכלוא אותי עד סוף ימי, כך שאף חירותי לא נתונה בידי, אלא בידי הקיסר".

"ואם כן מה תומנת בחובה מחברת זו" תמה הקיסר. "אלו הם הסכומים שנתתי לצדקה עד היום הזה, ומצוות ומעשים טובים - הם נצחיים שלי. ואף אדוני הקיסר יחד עם כל צבאו איננו יכול לקחת זאת ממני. ומאחר שכבודו ביקש את הצהרת ההון שלי אמרתי כי מוכנה היא בידי והיא שלי לעולם, כלומר ההון האמיתי של האדם הוא מה שחילק לצדקה, ולא מה שצבר"...

הסיפור המרתק הזה, חדר לליבם של הנוכחים במקום בעוצמה רבה. ולמרות שהקהל היה מועט - הלהבתי ליבם ככל יכולתי לעודדם לתרום בעין יפה לטובת הנוזקים, ואף אני הייתי החלוץ שבדבר לתרום סכום נאה מכיסי כדי שאף שאר הציבור ילכו בעקבותיי.

כשסיימתי לשאת את דברי, עלה לפתע אל הבימה אחד העשירים, אשר למרות הונו הרב - איננו ידוע כמי שמפזר מעותיו לצדקה. הוא נטל את הרמקול והכריז בזו הלשון "קהל נכבד! להווי ידוע לכם שאינני רגיל לפתוח את כיסי לצרכי צדקה וחסד, אולם בראותי את רבי דוד שליט"א, אשר הינו רב גדול ותלמיד חכם מופלג, ואיננו עשיר. אך על כל פנים תרם הוא סכום נכבד למטרה זו- הדבר מחייב אותי להירתם בעין יפה למשימה, והנני מכריז כעת על תרומתי בסך עשרת אלפים דולר (!) לצדקה"...

למותר לציין את הרוח הנדיבה אשר חלפה בין הנאספים, ובסייעתא דשמיא נרשמה הצלחה גדולה בערב הזה ונאסף סכום כפול ומכופל מן השנים שעברו.

ולפי דעתי זהו בגדר קידוש ה'. כי בראות העשיר ההוא כיצד פתחתי ידי לצדקה ונרתמתי ראשון למצווה זו, חימם הדבר את ליבו להצטרף לדבר נשגב זה ומן השמים זיכוני להיות הגורם לדבר, לקרב עוד יהודי למצווה וחסד.

מכאן ניתן ללמוד שלכל יהודי ניתנה היכולת לקדש שם שמים ברבים ולהרבות אהבת ה' בין הברואים בכח מעשיו הטובים, ובוודאי שעל ידי ריבוי כבוד ה' יתברך בעולם, וקידוש שם שמים - ינהג עימנו הקב"ה במידת הרחמים ויבטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות. כי כשם שעוון חילול ה' הוא איום ונורא ויכול להמיט יסורין ומיתה רח"ל על האדם - כך מנגד בקידוש ה' יש יכולת להשיב חרון אפו של הקב"ה מעל עם ישראל ולגזור עלינו גזרות טובות.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

עלול לעורר גל של קנאה

אופן אחר של אבק לשון הרע הוא, לדבר בשבחו של אדם כאשר יש סיכוי שמישהו מהנוכחים יבוא על ידי כך לספר בגנותו. לכן אסור לספר בשבחו של פלוני בנוכחות אנשים המוחזקים כשונאים, היות ומצוי מאוד שהם יגיבו על דברי השבח במתיחת ביקורת ובציון מגרעותיו.

כמו כן אסור לספר בשבחו של פלוני בפני רבים, היות ויש סיכוי סביר שלפחות אחד מן הנוכחים אינו רוחש לו ידיות. או לספר בשבחו של איש עסקים בנוכחות מתחריו, אפילו אין הם נחשבים כלל כשונאים.

ככלל, אין להרבות בשבחו של חברו, כי לעיתים קרובות עלול הדבר לעורר תגובות שליליות בקרב השומעים, אפילו כשאין בהם כל שנאה כלפי האדם שעליו מדובר.

קולמוס הלב

פיוט לחג המצות מכ"ק מרן
רבי חיים פינטו זיע"א
סימן: חיים הקטן חזק

קייאץ עררי זינג עלאס כא תגטיה
זד בן זרה שפחת אמי. הן בי קץ לך אקרא. אתחנן כל אברי נעו:

חדש צורי ימי

כימי צאתם מיני חנס לחפשי
ומשמם נסעו:

י-ה א-להים לך אל דומי
אל תחרש ואל תשקוט אל
אוייבי לי הריעו:

ישיב אותי אל מקומי
יעשה נפלאות גדולות
הן מאז נודעו:

משיחי מבית הלחמי
יפרח כתמר יאחזמו רעד
עמים שמעו:

הסר נא את מלכות רומי
ואבד את כל זכר למו
דברך לא שמעו:

קוני ראה נכחד עוצמי
עצמו מצמיתי אוייבי שקר
כי הם אותי קבעו:

טוב ומטיב שבה עמי
כאמור על יד הנביאים
דבריהם נשמעו:

נחמו נחמו עמי
יאמר כאמור לבן אמוץ
ה' ידעו:

חזק את עניי עמי
הנפוצים מארבע רוחות
נדו וגם נעו:

זדים ופושעים בוזו שמי
יאכלו פרים
וממועצותם ישבעו:

קנא לשבר בת עמי
ועקידת יצחק ועוקדו
א-ל תזכור לזרעו:

פניני הפרשה

כפרה מביאה עמה שלום

"כל זכר בכהנים יאכלנו במקום קדוש יאכל" (ויקרא ז, ו)

יאכלנו במקום קדוש יאכל, סופי תיבות: "שלום".

מכאן היה דורש רבי שמעון בן יעקב זצ"ל בספרו 'משיב דברים' - בא וראה כמה חביבה מידת השלום אצל הקדוש ברוך הוא, שציוה לכהנים שיאכלו את הקרבן במקום קדוש. והטעם לכך הוא לפי שקודם שנתכפר לחוטא החטא, הרי הוא רחוק מהשי"ת, ואין לו שלום עם השי"ת.

אך לאחר שהתוודה והביא את קרבנו, הרי הוא נמצא כבר במצב של קירבת ה', ושלום בינו ובין אדון העולם. מלך שהשלום שלו ומברך את עמו ישראל בשלום.

מחילה בזכות לימוד התורה

"זאת התורה לעלה למנחה לחטאת ולאשם ולמילואים" (ויקרא ז, לו)

אמר רבי יוחנן (זוה"ק וירא ק, א): כשפירש הקב"ה את הקרבנות, אמר משה; רבונו של עולם! תינח בזמן שיהיו ישראל על אדמתם, כיון שיגלו מעל אדמתם מה יעשו?

אמר לו, משה, יעסקו בתורה ואני מוחל להם בשבילה יותר מכל הקרבנות שבעולם, שנאמר "זאת התורה לעלה למנחה לחטאת ולאשם ולמילואים".

כלומר, זאת התורה בשביל עולה, בשביל מנחה, בשביל אשם.

אמר רבי כרוספדאי: כל מי שמזכיר בפיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות את עניני הקרבנות וסדר הקרבנות ומכוין בהם, ברית כרותה היא שאותם המלאכים המזכירים את חטאי האנשים להרע להם - לא יוכלו לעשות להם רע אלא טוב.

יחיד ורבים, והלואי שיהיו רבים

"זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים" (ז, לו)

תמיהה היא: פתח הכתוב בלשון יחיד "לעולה למנחה לחטאת ולאשם" וסיים בלשון רבים "ולמילואים ולזבח השלמים"?

כל זאת, כותב רבי יוסף קארו זצ"ל בספרו 'אור צדיק', לפי שהשי"ת אינו חפץ שעמו ישראל יחטאו חלילה, ולכן הזכיר את קרבנות החטאת בלשון יחיד: "לעולה למנחה ולחטאת ולאשם". והלואי שאותו יחיד לא יחטא ולא יצטרך להביא את קרבנו.

ברם בקרבנות ה"מילואים" וכן "זבח השלמים", הלואי, מי ייתן והיה שיהיה כן בכל עת. לעשות נחת רוח לפניו "אשה ריח ניחוח לה". אלו, נזכרו בלשון רבים, שיהיו קרבנות כאלו בריבוי, לעשות את רצונו יתברך.

ההופעה מלמדת עליך הרבה!

"קח את אהרן ואת בניו ואת הבגדים" (ויקרא ח, ב)

הבגדים - שהם כבודו של אדם.

בן סירא אומר: הדר א-להים - בני אדם, והבגדים - מכבדים את האדם.

והביא ב'מדרש ילמדנו' מעשה בחסיד אחד, כשהיה עולה מן השוק היה נוטל בגדיו ומקפלם, אמרו לו: כמה תלמידים יש לך ועבדים ובני בית לקפלם? אמר להם: הבגדים מכבדים אותי בשוק, אף אני מכבד אותם בבית, כמו שנאמר (שמואל א, ב) "כי מכבדי אכבד".

כמה אתם מרגישים שייכות לסיפור יציאת מצרים?

מכנה משותף בעשרת המכות שהיו במצרים, מוצא המלבי"ם ומבאר כי עשרת המכות מחולקות לשלוש סדרות, וכסימנים שנתן בהם רבי יהודה, דצ"ך, עד"ש, באח"ב. סדרת דצ"ך באה להורות 'כי אני ה', ורק ה' הוא האלוקים ולא אלוהים אחרים. סדרת עד"ש למדה את המצרים 'כי אני ה' בקרב הארץ', שהקב"ה משיגח ומנהיג את הבריאה כולה. וסדרת באח"ב היתה 'למען תדע כי אין כמוני בכל הארץ', להראות כוחו ויכולותיו העצומים של הבורא ית'.

שתי המכות הראשונות בכל סדרה, היו כדי לגרום לפרעה לשלח את ישראל מארצו, ע"י שהראו לו את מציאותו וכוחו הגדול של הבורא, המבקש שייתן דרור לעמו. אולם המכה השלישית בכל סדרה, לא היתה לשם אותה מטרה, אלא היא היתה עונש על שלא למדו משני המכות שעברו. לכן לשני המכות הראשונות קדמה התראה, כי התראה לפני המכה שייכת כאשר המכה באה ללמד את המוכה דבר מה, אבל לפני המכה השלישית שלא באה ללמד אלא להעניש, לא נצרכת התראה.

הקב"ה הכפיל את המכות הללו, כדי לחזק את שיעור האמונה לפרעה ולעבדיו, כי כפי שהוזכר מטרת המכות הללו, היתה כדי להראות את כח הבורא, ולא כדי להעניש את מצרים.

מלבד זאת, עלינו לזכור כי לאותן מכות היתה מטרה חשובה שאותה

ביקש הקב"ה להטמיע בבניו להעביר את המסר של האמונה והבטחון בכוחו וגבורתו של הבורא - ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים במ...

תלמידיו של מרן החפץ חיים זצ"ל מתארים בהתפעלות את תיאוריו החיים של החפץ חיים כאשר למד על עשרת המכות. וכך מספר תלמידו הגאון רבי חיים יצחק חייקין זצ"ל:

"יום שישי אחד עברתי מתחת לחלון בקתנו של מרן זצ"ל, ושמעתי את קולו לומד את פרשת השבוע עם פירוש רש"י. כאשר הגיע לפסוק: 'ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים', הוא פירש את הפסוקים בלשון מדוברת: 'בתחילה יצאה צפרדע אחת, היכו אותה אזי יצאו ממנה עוד צפרדעים, המשיכו להכות ויצאו עוד ועוד צפרדעים, איי איי איי, כל כך הרבה צפרדעים...'"

כך התמוגג ה'חפץ חיים', כאילו עתה רואה הוא לנגד עיניו את הצפרדע המוכית מוציאה ממעיה נחילי צפרדעים."

התיאור החי הזה לא מש מזיכרונו של רבי חיים יצחק, ובכל שנה הוא משתף את תלמידיו בהתרגשות בספור עשרת המכות, ומקיים בכך לפי דבריו בספור 'את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים במ'!

כיוצא בדבר סיפר תלמיד מקורב למרן החפץ חיים, אשר זכה לשמשו בשנותיו האחרונות, הלא הוא הגאון רבי מרדכי פסח פודרבסקי מקוברין זצ"ל:

"בליל שבת קודש אחד, בערך בשעה שתים עשרה בלילה, כשעברתי ליד בית רבינו, שמעתי נעימות קולו ונגשתי לחלונו, וראיתי שיושב על מטתו ולומד

חומש בפרשת וארא, ועל כל מכה ומכה היה מתפעל, ואומר בהתפעלות גדולה: איי איי!

"בבואו למכת שחין, בפסוק: 'ולא יכלו החרטומים לעמוד לפני משה מפני השחין' צחק בקול, שלא שמעתי ממנו אף פעם שיצחק בקול כל כך [וכידוע הקפיד מאוד ה'חפץ חיים' שלא למלאות פיו שחוק בעולם הזה, עד שהעיד על עצמו שאף דברי חכמה, שיש בהם נימת שחוק, לא אבה לשמוע]. ההתפעלות היתה כל כך גדולה כאדם שרואה עתה בעצמו המכות. התרגשות היתה כה גדולה, עד שעמדתי כמסומר ליד חלון ביתו יותר מחצי שעה..."

כתלמיד הגון של ה'חפץ חיים' זי"ע, כך גם נהג הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד, כפי שמתאר תלמידו הגאון רבי יצחק אליהו ברנשטיין זצ"ל שזכה פעם להסב אצלו בשולחן ליל הסדר:

"ובמורא גדול, זה גילוי שכינה' - כך הרגשנו במחיצתו, כאשר השפיע עלינו מאישיותו 'מורא שמיים', היה בבחינת 'גילוי שכינה'."

"לפני שהוא עצמו הסב על שולחן הסדר, אמר לבניו ולשאר המסובים: 'היום מלאו שלושת אלפים מאתיים ארבעים שתיים שנה ליציאת מצרים, עכשיו עומדים אנו לקיים מצות סיפור יציאת מצרים בפעם ה-3241 מאז נגאלו אבותינו', ומיד פתח באמירת ההגדה מילה במילה, בהדגשה ובהטעמה, מבלי להתרגש ובלא שיוסיף נופך משלו עד גמירא.

המסובין סביב שולחנו הגבוה לא יכלו לכבש את התרגשותם, הם הרגישו בפועל איך רבי אלחנן מקיים בנפשו את החיוב 'לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים'.